

Notitie begroting regionale activiteiten

Aan: Colleges Zaanstreek-Waterland
Datum: November 2017

Geachte colleges,

De Samenwerkingsagenda Zaanstreek-Waterland is in alle colleges en gemeenteraden besproken. Hiermee is een belangrijke stap gezet in de samenwerking in onze regio. De vervolgstap van visie en agenda naar gezamenlijke uitvoering zetten wij nu ook in gang.

In deze notitie is een inventarisatie gemaakt van activiteiten die gefinancierd kunnen worden vanuit de middelen die de Vervoerregio Amsterdam eind juli heeft overgemaakt naar (onder meer) de gemeenten van Zaanstad-Waterland.

Het betreft een aantal activiteiten dat samen optellen tot een bedrag van 1,1 miljoen euro, op een totaalbedrag van ruim 1,7 miljoen euro. De activiteiten zijn in de zomer opgehaald bij ambtenaren betrokken bij de portefeuillehoudersoverleggen, en in het geval van Wonen en Economie gebaseerd op respectievelijk de Samenwerkingsagenda Wonen Zaanstreek-Waterland en het concept van de Economische Visie en Agenda Zaanstreek-Waterland. Het zijn in die zin allemaal 'bekende' activiteiten.

Hiermee worden een aantal substantiële activiteiten in gang gezet die zowel aansluiten bij de MRA Actieagenda als bij de uitwerking daarvan in Zaanstreek-Waterland. In de Samenwerkingsagenda worden een aantal ondersteunende activiteiten (visieontwikkeling Economie, onderzoeken en monitoring bij Wonen) voorzien. Hiernaast is er ook nog ruimte om in de loop van de komende jaren nieuwe activiteiten te entameren.

Overall monitoring van de uitvoering van de activiteiten en van de uitputting van de middelen vindt plaats vanuit de kerngroep. In het tweede trimester van 2018 zal de kerngroep hierover rapporteren aan de colleges, inclusief een overzicht van mogelijke nieuwe acties. Besluitvorming over bestedingen vindt plaats in de individuele gemeenten, op basis van afstemming over de activiteiten en verdeling hiervan over de verschillende gemeentelijke budgetten.

Van belang is om de door de gemeenten eenmalig terug ontvangen gelden te oormerken en te reserveren voor de subregionale samenwerking. Geadviseerd wordt om uw college hierover dit jaar een besluit te laten nemen.

Hoogachtend,

De gemeentesecretarissen

1. REGIONALE ACTIVITEITEN ZAANSTREEK-WATERLAND SAMENWERKINGSAGENDA

Met de Samenwerkingsagenda Zaanstreek-Waterland hebben de gemeenten van de deelregio een goede inhoudelijke aanzet voor de samenwerking in het verlengde van de Ruimtelijk-economische Actieagenda 2016-2020 van de MRA. Het beschikbaar komen van de middelen die de Vervoerregio overmaakt aan de gemeenten vanuit de reserves voor de beleidsvelden Economie en Wonen zorgt tegelijkertijd voor een (eenmalige) financiële impuls voor gezamenlijke activiteiten. In deze notitie wordt een overzicht gegeven van de context, gevolgd door een overzicht van mogelijke activiteiten die met deze middelen gefinancierd kunnen worden. Aan het eind is er een samenvatting van de verschillende claims per 15 september 2015.

2. CONTEXT

Herkomst middelen

De middelen maakten deel uit van de reserves van de voormalige Stadsregio Amsterdam (nu: Vervoerregio Amsterdam) voor de beleidsvelden Economie en Wonen. Nu die beleidsvelden niet meer tot de verantwoordelijkheid van de Vervoerregio behoren, worden die middelen teruggegeven aan de gemeenten die deel uitmaken van de Vervoerregio. De Regioraad van de Vervoerregio heeft hiertoe een besluit genomen op 7 juli 2017. De gemeenten zijn geïnformeerd via een brief van de Vervoerregio aan de colleges d.d. 26 juli 2017.

Omvang middelen

Het gaat in totaal om 1.793.686 euro, op basis van de volgende verdeling:

Gemeente	Aantal inwoners (CBS-cijfers 26 april 2017)	Percentage	Bedrag
Beemster	9.205	2,8	49.635
Edam-Volendam	35.800	10,8	193.038
Landsmeer	11.275	3,3	60.796
Oostzaan	9.652	2,9	52.045
Purmerend	79.928	24	430.982
Waterland	17.290	5,2	93.230
Wormerland	15.820	4,8	85.303
Zaanstad	153.679	46,2	828.657
Totaal Zaanstreek- Waterland	332.649	100%	1.793.686
Totaal gemeenten Vervoerregio	1.514.158		8.164.537

Advisering aan gemeentebesturen in ZW verband

In een overleg van de gemeentesecretarissen van 29 mei 2017 zijn aan de hand van een notitie over de inzet van mensen en middelen de volgende adviezen gegeven:

- De gemeenten oormerken de van de Vervoerregio te ontvangen middelen voor regionale activiteiten, gekoppeld aan de Samenwerkingsagenda Zaanstreek-Waterland en de MRA Agenda

- De gemeenten vormen samen een 'virtueel budget' voor regionale activiteiten: de middelen worden niet bij één gemeente of organisatie samengebracht
- De inzet wordt niet enkel beperkt tot de beleidsvelden Economie en Wonen; ook andere thema's van de Samenwerkingsagenda komen in aanmerking
- Het gaat om concrete activiteiten, niet om de inzet van ambtelijke capaciteit voor het organiseren van reguliere overleggen. Die inzet wordt vanuit gemeenten zelf geleverd; als dit niet mogelijk is wordt hier melding van gemaakt.
- Vooralsnog is dit een eenmalige impuls, mede n.a.v. de betekenis ervan kan later over een vervolg gesproken worden.

3. INVULLING ACTIVITEITEN/MIDDELEN PER THEMA

Op basis van een inventarisatie komen we tot een invulling van een deel van de middelen. Hieronder volgt eerst een overzicht van activiteiten en bedragen, gevolgd door omschrijvingen.

- Zoveel mogelijk worden titels en nummeringen van de Samenwerkingsagenda Zaanstreek-Waterland gebruikt. Bij Economie en Toerisme & Recreatie wordt de nummering van het concept van de Economische visie + Agenda gevolgd.
- Soms wordt budget gevraagd voor een aantal algemene, ondersteunende activiteiten.
- Te zien valt dat bij sommige onderwerpen reeds meer concrete voorstellen op tafel liggen (die overigens soms wel weer nader uitgewerkt moeten worden), m.n. bij Economie, Wonen en Duurzaamheid. Voor andere onderwerpen is dit nog minder het geval.
- Het betreft activiteiten in de jaren 2017-2019.
- In totaal is er nu een claim voor ongeveer 1,1 miljoen euro op een totaalbudget van 1,7 miljoen euro. Verdere invulling kan in de toekomst plaatsvinden. Voorgesteld wordt om in het eerste/tweede trimester van 2018 een nieuwe inventarisatie langs alle velden te maken en die met een eerste rapportage in het tweede trimester van 2018 naar de colleges te sturen.

3.1 WONEN

Actie 2 Uitvoering geven aan de versnellingsopgave tot 2020

(De versnelling van) de woningbouw is een van de grootste opgaven in de MRA. Op MRA schaal wordt er gewerkt aan de vormgeving van een gezamenlijke en flexibel inzetbare pool van waaruit ondersteuning aan gemeenten gegeven kan worden en aan de uitwerking van de MRA Proeftuinlocaties waarin op onconventionele wijze complexe locaties aangepakt worden met een maximaal leereffect voor alle MRA partijen. Een aantal MRA partijen storten middelen in fonds van waaruit op de markt expertise ingehuurd kan worden. Gemeenten betalen vervolgens voor de diensten die zij afnemen. Het gaat dus om een revolverend fonds. Het voorstel wordt momenteel nader uitgewerkt bij de MRA, inclusief benodigd budget en financiering en zal dan ook besproken worden bij de portefeuillehouders. Onderstaand bedrag is in die zin voorlopig.

Kosten (storting in revolverend fonds en bijdrage versnellingssteam): € 250.000,00.

Algemeen

In de Woonagenda Zaanstreek-Waterland 'Samen optrekken' is een samenwerkingsagenda opgenomen met activiteiten waaraan de gemeenten de komende jaren willen werken. Voor de financiering is een bedrag van € 50.000 per jaar nodig. Het betreft onderzoek en/of inhuur van specifieke kennis op het gebied van woningproductie, toegankelijkheid van de

woonruimte voor lage en middeninkomens, duurzaamheid en vergrijzing. Bijvoorbeeld: verdiepingsslag van de monitor plancapaciteit over vraag en aanbod in kwalitatieve zin, analyses van regionaal onderzoek voor Zaanstreek-Waterland gericht op een specifiek thema als vergrijzing, monitoring van de betaalbare voorraad. Voor deze laatste activiteit is cofinanciering (50%) vanuit de provincie Noord-Holland mogelijk. In totaal is voor deze activiteiten circa € 50.000,00 per jaar nodig.

Kosten (2017-2019): € 150.000,00

3.2 ECONOMIE

Voor de onderstreepte acties van de economische agenda ZW in wording (zie dit document voor verdere toelichting op de acties) wordt budget gevraagd, voor de volledigheid worden ook de andere acties genoemd:

- 1) Versterking toerisme (afstemmen over creëren van extra verblijfsaccommodaties, gezamenlijke marketing en promotie).
Actualiseren hotelonderzoek door LA Group.
Onderzocht wordt de marktruimte voor hotelontwikkeling in Zaanstreek-Waterland. Er zijn veel aanvragen maar is daar ruimte voor en wat betekent dat voor het hotelaanbod in deze regio? Is dat alleen dienstbaar aan de grote hotelvraag in Amsterdam? Of kan en moet het voor de regio zelf van waarde zijn, om toeristen te trekken en zakelijke gasten te huisvesten?
Kosten: € 15.000,00.
Zie ook hieronder 3.3
- 2) Ruimte voor bedrijvigheid (gezamenlijke programmering en gezamenlijke retail-ontwikkeling, kennisdeling/ informatievoorziening informele werklocaties in beeld (o.a. voor ZZPers), gezamenlijke acquisitie voor uitgeplaatste bedrijven vanuit MRA, promotie): *in eerste instantie geen extra budget nodig, vooral kwestie van goed afstemmen en aansluiten bij MRA, mogelijk in vervolg wel.*
- 3) Scholing en arbeidsmarkt (Relatie scholing arbeidsmarkt verbeteren).
Drie werklijnen:
 - 3.1 Verkenning opleiding ICT, robotisering en vakkennis in de bouw
Kosten: € 150.000,00.
 - 3.2 Onderzoek internationaal onderwijs.
Kosten: € 25.000,00.
 - 3.3 House of Skills: cofinanciering gedurende drie jaar voor medewerker uitrollen House of Skills in Zaanstreek-Waterland, ook in relatie tot arbeidsmarktvragestuk vanuit woningbouwopgave en energietransitie, per jaar € 50.000,00.
Kosten: € 150.000,00.
- 4) Verduurzaming en energietransitie (uitwerken van ambitie op het gebied van circulair bouwen). *Zie duurzaamheid.*
- 5) Innovatiebevordering:
Oprichten agro food agenda MRA Noord, gedurende drie jaar ondersteuning foodagenda MRA, per jaar € 20.000,00.
Kosten: € 60.000,00.

Algemeen

Opstellen regionale economie visie en agenda, door Bureau Buiten.

Als uitwerking van de Samenwerkingsagenda Zaanstreek-Waterland is vanuit het portefeuillehoudersoverleg Economie opdracht verstrekt om een economische visie met bijbehorende agenda te formuleren.

Kosten: € 30.000,00

3.3 TOERISME & RECREATIE

Actie 4. Verbetering en uitbreiding van wandel/fiets/vaarroutes in de MRA Noord (Zie bij Metropolitaan landschap en erfgoed Actie 1. Voor de Strategische Agenda Toerisme van de MRA is redelijk veel budget beschikbaar. Uit de economische agenda komt naar voren dat het speerpunt versterken van toerisme extra onderzoek en bijdragen behoeft. Hiervoor is € 80.000,- begroot.

3.4 METROPOLITAAN LANDSCHAP & ERFGOED

Actie 1. Bereikbaarheid van het groene buitengebied verbeteren.

Actie 2. Beleving van het landschap verbeteren.

Voor het thema Metropolitaan Landschap en Erfgoed zijn vijf acties benoemd in de Samenwerkingsagenda. Het is gewenst dat voor Zaanstreek-Waterland een invulling het ambitieniveau wordt geformuleerd ten aanzien van de eerste twee punten, die hier genoemd worden, als een uitwerking van de Samenwerkingsagenda voor Landschap. Waarschijnlijk hebben de gemeenten al veel plannen en wensen voor concrete invulling in het landelijk gebied om deze twee punten waar te maken. Een extern bureau zal worden gevraagd om deze informatie bij elkaar te brengen en overzichtelijk in een rapport op te nemen inclusief prioritering en planning. Hiervoor wordt een bedrag gereserveerd van € 40.000,00.

Kosten: € 40.000,00

Samenwerkingsovereenkomst Laag Holland

Er is door Gedeputeerde Staten in 2012 een gebiedscommissie ingesteld voor Laag Holland tot behoud van het landschap. Oorspronkelijk was het een door het Rijk aangewezen nationaal landschap. In die gebiedscommissie participeren naast de provincie enkele gemeenten, het Hoogheemraadschap, Staatsbosbeheer en belangenorganisaties. In de gebiedscommissie zitten namens de regio een wethouder van Zaanstad, Purmerend en bestuurder namens het ISW. Er is een samenwerkingsovereenkomst gesloten die op 31 december a.s. expireert. Voorgesteld wordt deze te verlengen. Daarbij zijn er enkele aandachtspunten. Het ISW kan niet meer als contractspartij fungeren. Dat worden nu de afzonderlijke inliggende gemeenten. Het ISW stelde jaarlijks een bedrag van €60.000,- beschikbaar via zijn begroting. Voor dit laatste zal een oplossing moeten komen. De gemeenten Zaanstad en Oostzaan waren als afzonderlijke contractspartij met een eigen bijdrage. De gemeente Purmerend was ook afzonderlijk contractspartij. Gelet op het feit dat het voorbereidingsproces voor de begroting 2018 is afgerond, wordt voorgesteld om de financiering voor 2018 eenmalig te laten verlopen via de van de Stadsregio terug ontvangen gelden van de 6 betreffende gemeenten. Die gelden zijn immers geoormerkt voor besteding voor regionale doeleinden. In de begrotingen van 2019 moet het dan voor de 6 afzonderlijke gemeenten worden opgenomen. Laag Holland houdt zich o.a. in 2018 bezig met advisering over de bodemdaling in de veenweidegebieden; de verhouding tussen natuur en agrarische bedrijfsvoering, proeven met andere cultures in het kader van de innovatie veenweidegebied.

Actie 1 Op weg naar gasloos, de energietransitie in buurten, gemeenten en regio

Opstellen warmtevisies/ warmtetransitieplannen. Voor Purmerend en Zaanstad is in kaart gebracht welke gasloze energiesystemen voor welke wijken geschikt zullen zijn (*all electric*, warmtenet, anders). Dit wordt nu uitgebreid naar het deelregionale niveau met aandacht bovenlokale mogelijkheden. We maken de stap naar visie- en planvorming met concrete lokale warmtetransitieplannen waarbij optimaal gebruik wordt gemaakt van regionale koppelmogelijkheden. Dit gaat een regionaal overzicht opleveren, en laat tevens zien wat de

mogelijkheden zijn om aan te sluiten op nieuwe en bestaande energie-netten en hoe duurzaam de verschillende alternatieven zijn.

Kosten: € 80.000,00

3.6 BEREIKBAARHEID

De Vervoerregio Amsterdam heeft middelen voor de deelregio. De gemeenten zijn nog in de oriënterende fase welke acties op termijn ondernomen moeten worden om de bereikbaarheid van onze regio te verbeteren. Aandachtspunten hierbij zijn o.a. de corridor A8/A9 en de aanvullende maatregelen op de N247.

3.7 RUIMTELIJKE ONTWIKKELING

Algemeen

Vanuit het PH Ruimtelijke ontwikkeling worden jaarlijks verschillende initiatieven ontplooid voor bijeenkomsten studies e.d. Hiervoor wordt een bedrag gereserveerd van € 10.000 per jaar.

Kosten: € 30.000,00

3.8 BIG DATA

N.v.t.

4. SAMENVATTING FINANCIËLE CLAIMS PER 15-09-2017

	Acties	Totalen
Wonen		
Versnellingsagenda Wonen	250.000	
Wonen algemeen	150.000	
		400.000,-
Economie		
Hotelstrategie	15.000	
Studie opleiding robotisering	150.000	
Onderzoek internationaal onderwijs	25.000	
House of Skills ZW	150.000	
Innovatiebevordering Agrofood	60.000	
Onderzoek naar ruimte voor bedrijvigheid	43.000	
Economie Algemeen	30.000	
		473.000,-
Toerisme & Recreatie		
Versterking functie	80.000,-	80.000,-
Metropolitaan Landschap		
Uitwerking acties 1 en 2	40.000	
Samenwerkingsovereenkomst	60.000	

Laag Holland		
		100.000
Duurzaamheid		
Zaanstreek-Waterland op weg naar gasloos	80.000	
		80.000,-
Bereikbaarheid		
Corridor A8/ A9; Aanvullende maatregelen N247		
Ruimtelijke ontwikkeling		
Ruimtelijke ontwikkeling algemeen	30.000	
		30.000,-
Big data		
N.v.t.		0
TOTAAL		1.163.000